Aan de gemeenteraad

| | |
|---|---|
| Datum | : 21 december 2021 |
| Zaaknummer | : 624939 |
| Contactpersoon | : Mark Lauriks |
| Telefoonnummer | : 06 23 91 68 85 |

Onderwerp: Doorontwikkeling plan van aanpak 'tegengaan alcohol- en drugsgebruik op en rondom school' en ontwikkeling van de pedagogische wijk

Geachte voorzitter en leden,

We hebben u eerder (begin 2021) een plan van aanpak ´tegengaan alcohol- en drugsgebruik op en rondom school' gestuurd waarover wij na een agenderingsverzoek van de fracties van VVD en D66 uitgebreid hebben gesproken in uw raad op 15 september en 6 oktober van dit jaar. Naar aanleiding hiervan is de aanpak verder doorontwikkeld naar een concrete aanpak onder duidelijke gezamenlijke strategie. Deze aanpak wordt reeds in de praktijk gebracht.

In deze brief willen wij u meenemen in de voortgang en de vervolmaking van bovengenoemd plan, de eerste resultaten, en de bijbehorende uitgangspunten en aanpak ten aanzien van de persoonlijke vorming van kinderen en jongeren in onze stad in het algemeen. Het gaat dan om bewegingen die elkaar versterken en die we daarom dan ook in samenhang aan u presteren. U leest daarom over de huidige stand van zaken rond veiligheid in en om school in brede zin, en de inzet van de middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO), binnen het perspectief van de zogenoemde pedagogische (opvoed)wijk.

**Opvoedwijken**

Als het gaat om de ontwikkeling van kinderen en jongeren in onze stad, hanteren wij daarbij de visie op een ‘pedagogische wijk’: wijken in Arnhem moeten opvoedwijken zijn waar een gouden driehoek bestaat tussen school, thuis en straat. Waar jongeren steeds opvoeders om zich heen hebben die gezamenlijk optrekken, of zij nu docent zijn, jongerenwerker, ouder of ander rolmodel. Met kennis over de situatie over elke individuele jongere. En waar leren meer is dan rekenen en taal, maar ook vorming: zoals via sport, cultuur of andere zelfontplooiing, bij voorkeur steeds uitgevoerd met betrokkenen uit de wijk. Opdat alle jongeren gelijke kansen hebben om zich te ontwikkelen tot een sterke persoonlijkheid. Opvoeden tot kritische en verantwoordelijke medeburgers vraagt veel - van het kind zelf, maar vooral van ouders en de wijdere omgeving. Dan gaat het om de familie, de buurtbewoners en de actieve organisaties in wijken: de school, de straatcoaches, de jongerenwerkers, de jeugdzorgbegeleiders (van ouders en jongeren), de politie, de jeugdgezondheidszorg, jeugdartsen, enzovoorts. Die opvoedwijk is

van extra belang als van één van de zijden van de gouden driehoek de focus op persoonlijke ontwikkeling niet vanzelfsprekend is, bijvoorbeeld als ouders daarvoor onvoldoende vaardigheden hebben, of als er geen zichtbare rolmodellen aanwezig zijn.

**Meerwaarde van samenwerken in samenhang**
De brede en gedeelde missie voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren komt terug in de wijze waarop wijzelf opereren. Wij zien de meerwaarde van werken in samenhang en daarom zijn verschillende onderdelen die parallel al liepen en lopen, rondom het onderwijs en veiligheid, samengebracht. Denk daarbij aan de samenwerkingsovereenkomst over schoolveiligheid (inclusief alcohol en drugs), Veilig in en om School (VIOS), de aanpak Voortijdig Schoolverlaten (VSV), jeugd- en jongerenwerk, en de inzet van de middelen uit het NPO. Dit alles brengen wij inhoudelijk samen vanuit gezamenlijke bestuurlijke en ambtelijke aansturing, met een bestuurlijk team met de burgemeester en de wethouder Onderwijs en Jeugd, gezamenlijk ambtelijk opdrachtgeverschap en één projectteam.

**Schoolveiligheid**
Al langere tijd zijn er zorgen over alcohol- en drugsgebruik onder jongeren, in en om school en op bepaalde plekken in de stad. Naar aanleiding van de agenderingsverzoeken van uw raad is hierover terecht veel gesproken en is de aanpak doorontwikkeld, aangescherpt en concreter geworden. Maar schoolveiligheid gaat over meer dan alcohol en drugs. Schoolveiligheid is een gedeelde verantwoordelijkheid. Van scholen en docenten, van ouders en leerlingen zelf, van jongerenwerkers, van politie, en van de gemeente, om enkele belangrijke actoren te noemen. En schoolveiligheid is een onderwerp voor élke school. Dat het in en rondom school veilig is, is voor elke school een basisvoorwaarde en vanzelfsprekend een belangrijk punt van aandacht. Het gaat uiteindelijk om het scheppen van een leer- en leefklimaat op de scholen waarin leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

<u>Concrete invulling schoolveiligheid</u>
Veiligheid is dus een basisvoorwaarde voor ontwikkeling van kinderen en jongeren in een stimulerende omgeving. Dit vullen we in het voortgezet onderwijs in met de VIOS-aanpak. Dan gaat het om het organiseren van de ketensamenwerking tussen alle relevante partijen rond een school met korte lijnen gericht op maatwerk voor de betreffende school. Er ontstaat meer sociale controle en hierdoor komt ongewenst gedrag, bijvoorbeeld rond drugs en alcohol (beter) in beeld. Daardoor is het sneller en beter mogelijk om actie te ondernemen, of bijvoorbeeld ouders aan te spreken. Waar nodig wordt een Kernteam geformeerd bestaande uit school, politie, hulpverlening, jongerenwerk en zorg. Dit stelt een plan van aanpak samen en voert dit uit. Alle scholen in het voortgezet onderwijs kunnen afhankelijk van de eigen behoefte meedoen in de VIOS-aanpak.

In het primair onderwijs richten we een soortgelijke werkwijze in. De aansluiting onderwijs en jeugdhulp staat hier hoog op de agenda. Vanuit de NPO-middelen zullen wij hier ook inzetten op verlengde schooltijd waarin kinderen zich kunnen ontwikkelen, waarover meer verderop in deze raadsbrief.

Voor wat betreft de huidige stand van zaken en waar we naartoe werken, kunnen we u het volgende melden.

- De samenwerkingsovereenkomst rondom schoolveiligheid is gereed en zal met de schoolbesturen samen worden getekend en aangeboden.
- VIOS krijgt op zes scholen nadere inzet, los van de algemene focus op schoolveiligheid op alle scholen.
- Vanuit het BOTOC-project (Breed Offensief Tegen Ondermijnende Criminaliteit) wordt de interventie van de Preventie Interventie Teams voorbereid voor het primair onderwijs, die vroegtijdige hulp biedt aan kinderen met probleemgedrag.
- Op vier scholen worden straatcoaches uit de wijk ook op en rond school actief.

**Invulling binnen Nationaal Programma Onderwijs: inzetten op verlengde leer- en ontwikkeltijd**
Vanuit dezelfde visie van de opvoedwijk, waarbij school, ouders en straat en vrije tijd sterk met elkaar verbonden worden als pedagogische omgeving waar het kind centraal staat en altijd terecht kan, is ook de NPO-aanpak verder ingevuld en de bijbehorende regeling op- en vastgesteld. We zetten in op een aanpak waarbij de leerlingen van scholen in het basis- en voortgezet onderwijs na schooltijd educatieve en leerzame activiteiten verrichten. Deze activiteiten vinden plaats binnen een verlengde leer- en ontwikkeltijd gericht op sport, in samenwerking met het sportbedrijf, cultuur en positieve vrijetijdsbesteding met inzet van professionele begeleiding. Daarbij hoort ook dat leerlingen onderwijs krijgen waarbij het veilig is in en rondom school (VIOS) en jongerenwerkers en andere begeleiders op school aanwezig zijn en de verbinding leggen met het leven buiten de school. Onder de vleugel van het NPO en in nauwe samenwerking met het onderwijs wordt dit op tientallen scholen in achterstandsgebieden (of met veel leerlingen met achterstanden) georganiseerd. Voorlopig voor de duur van twee jaar, tot juli 2023, maar met het doel deze beweging duurzaam te verankeren. Momenteel worden per school de plannen verzameld, beoordeeld en gehonoreerd. De financiële consequenties worden in 2022 middels een verzamelbesluit in de begroting verwerkt.
De scholen die in aanmerking willen komen voor een bijdrage moeten globaal aan de volgende voorwaarden voldoen:

- de school telt veel leerlingen uit een achterstandsgebied;
- de activiteiten sluiten aan bij het bestaande (NPO-)schoolplan;
- de middelen dragen bij aan het verlengen van de leer- en ontwikkeltijd;
- de middelen worden aangewend voor het scheppen van een positief pedagogisch klimaat door inzet van een breed palet aan activiteiten in samenwerking met maatschappelijke partners uit de wijk of omgeving;
- er wordt in de plannen gestreefd naar een stevige ketensamenwerking rondom school en wijk.

**Samenhang met andere ontwikkelingen**
De manier waarop we onze inzet voor schoolveiligheid en opvoedwijken invullen, past binnen andere ontwikkelingen die bij uw raad bekend zijn. Het sluit nauw aan op de in gang gezette activiteiten voor het versterken van de wijkveiligheid en de brede Arnhem-Oost-aanpak en het project kansrijk opgroeien van de teams leefomgeving. De pedagogische wijk wordt ook nagestreefd in het nieuwe jeugdbeleid. De

gebiedsgerichte en preventieve invulling vindt u al terug in de visie op het sociaal domein. De NPO-regeling (bijgevoegd) hebben we zoals u leest dan ook vanuit deze beginselen vormgegeven.

**Vervolg**
Zoals u leest zijn we goed voorbereid gestart met de uitvoering en we zullen uw raad hierover regelmatig via voortgangsrapportages informeren. In het voorjaar komt er bovendien een conferentie rond het thema pedagogische wijk en de Arnhemse aanpak. Dit alles moet zich vooral in de praktijk gaan bewijzen, en alle scholen moeten ermee aan de slag, maar we gaan ook een evaluatief actieonderzoek uitvoeren naar VIOS en de NPO-inzet en u wordt op de hoogte gesteld van de resultaten, de ervaringen en tevredenheid van schoolleiders, ouders en omwonenden. Eind 2022 tot begin 2023 verwachten wij u de denklijnen te presenteren over hoe deze beweging na juli 2023 het beste duurzaam te borgen is.

**Ten slotte**
De toekomst van de kinderen in onze stad gaat ons allemaal aan het hart. De samenwerking met het onderwijs en andere partijen is daarom intensief. Het besef dat veiligheid daarbij een cruciale factor is, staat bij het college en uw raad buiten kijf. In deze brief hebben wij uiteengezet hoe we vanuit onze deelverantwoordelijkheid vormgeven aan de gezamenlijke inzet – met het inzicht dat alle partners in deze stad de zorg voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren in dezelfde (grote) mate dragen. Allen binnen de vormende omgeving van een pedagogische wijk.

Wij hopen dat u met deze brief afdoende bent geïnformeerd over de doorontwikkeling van het plan van aanpak 'tegengaan alcohol- en drugsgebruik op en rondom school', de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van schoolveiligheid en de inzet van de NPO-middelen en in de bijlage de bijbehorende NPO-regeling.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas A. Marcouch

Bijlagen:
- Plan van aanpak Veilig in en om School (VIOS)
- Besluit regeling NPO 2022-2023